

Кыргыз тили жана адабияты

- 1. Миф менен легенданын айырмачылык-өзгөчөлүктөрүн белгиле.**
 - Миф менен легенда аралашып бири-бирине сиңишип кеткендиктен айырмасы жок.
 - Миф кандайдыр бир абстракттуу түшүнүктөрдү гана, ал эми легенда каармандарды гана өз кучагына алат.
 - фантазиянын орун алышы аны мифке жакындаштырып турса, легенданын кандайдыр бир негизге, же фактыга таянып айтылышы, көбүнчө реалдуу, турмушта болгон окуяларды камтып, ошонун негизинде келип чыгышы, аны мифтен айырмалаган өзгөчөлүгүн түзөт.
 - экөөнүн жанрдык спецификасын ажыратуу, чек коюу кыйынчылыкка турат. Ошондуктан айырмачылык-өзгөчөлүктөрү жокко эсе.
- 2. «Оп, майда» ырын кимдер кандай максатта ырдаган?**
 - дыйкандар эмгек процессин жеңилдетүү жана ал эмгектин ээсине кайрылуу менен түшүмүн арттыруу максатында.
 - малчылар төлүн көбөйтүү үчүн колдонушкан.
 - усталар эмгек процессин жеңилдетүү максатында.
 - мергенчилер айбанат-куштарды чакыруу максатында.
- 3. Төмөнкү ыр саптары кайсы чарбачылыкка тиешелүүлүгүн белгиле.**

“Укуругум долоно, Ууру, бөрү жолобо. Камчымдын сабы долоно, Каапыр ууру жолобо”

 - дыйканчылык.
 - мергенчилик.
 - устачылык
 - мал чарбачылык
- 4. Эмгек ырларынын пайда болушу, эң алгачкы формасы жана аны колдонуунун максаты тууралуу пикиринди билдир.**
 - мал чарбачылыгында алгач пайда болгон.
 - айбанат-куштарды чакыруу максатында алгач мергенчиликте пайда болгон.
 - алгачкы формасы белгисиз, ар түрдүү эмгектин үндөрүн тууроо аркылуу келип чыкпастан, ошол эмгек процессин жеңилдетүү максатында жана ал эмгектин ээсине кайрылуу менен түшүмүн арттыруу же төлүн көбөйтүү үчүн колдонушкан
 - Үндүн ыргагы эмгектин жүрүшүндөгү ритмдик кыймылдарга гана айкалышкан.
- 5. Кыргыздар жараткан элдик адабият тарыхый жактан кандай топторго бөлүнөт?**

- кара сөз түрүндөгү аңыздар жана мифтер
- эң алгачкы доор адабияты, ортоңку доор адабияты, кийинки доор адабияты
- уламыштар, жөө жомоктор жана санжыралар
- ыр түрүндөгү дастан жана эпостор

6. Көчмөндөрдүн көчүп-конуу формасына жараша бөлүнүүсүн белгиле.

- талаа жана шаар көчмөндөрүнө
- тоолук жана өрөөндүк.
- горизонталдык жана вертикалдык
- жайытка жана кыштоого.

7. Цивилизацияны кандай түшүнөсүң?

- Коомдук өнүгүштүн жана материалдык маданияттын белгилүү бир коомдук-саясий формацияга мүнөздүү болгон өсүш деңгээли.
- Өндүрүштүк, коомдук, акыл-эс билим жагынан адам баласынын жетишкен ийгиликтеринин жыйындысы.
- Маалыматтуулук, билимдүүлүк, маданияттуу адамдарга таандык жүрүш-туруш, адептүүлүк.
- Оозеки тарыхыбызда, маданиятыбызда, адабиятыбызда эң баалуу маалыматтар.

8. Түшүнүк кат кимге жазылат?

- ата-энеге
- жетекчиге
- кесиптешине
- досуна

9. кы, гы тыбыштары кайсы учурда колдонулат?

- кыргыз тилиндеги сөздөрдө
- жоон үндүү менен келсе
- ичке үндүүлөр менен келсе
- үнсүздөн кийин

10. Ташууга мүмкүн болбогон муун

- бала, улак, чычкан
- аяк, улуу, аалам
- мектеп, студент, тарбия
- балка, спорт, желек

11. Жалаң каткалаң үнсүздөр катышкан сөздөрдү белгиле

- көлмө, кымыз, жылкы
- билим, баатыр, жилик

- капа, тешик, кыякчы
- жарма, манасчы, жука

12.Эринчил үндүүлөр катышкан сөз:

- карышкыр
- энелер
- кымыздык
- отурум

13.Чечендик өнөр оозеки баяндоодон эмнеси менен айырмаланат?

- ар кандай жагдайда даярдыксыз, кеп ишмердүүлүгүн көңүлүнө төп келтирип, уккулуктуу кылып аткара алышы менен
- музыкалык аспаптар аркылуу өз оюн бере алуусу
- ки-экиден болуп айтышы менен
- экөө бир түшүнүк

14.Өмүр баян кайсы учурларда жазылат?

- ишке киргенде, иштен чыкканда
- жумуш убагында жетекчиге гана
- ишке киргенде, окууга өткөндө
- сапарга жөнөгөндө, кайтканда

15.Арыз качан жана кандай максатта жазылат?

- жумушка киргенде, жумуштан бошогондо
- жумуштан кечиккенде, жумуштан бошогондо
- ар бир жумуш күнүндө
- жумуш убагында, бир нерсе тапшырганда

16.Муун кандай бөлүнөт?

- ачык, туюк, орто
- туюк, бүтүн
- ачык, жабык, туюк
- муундун түрлөрү жок

17.Ачык муунду тап

- улуу, эже, радио
- эрк, китеп, Ысык-Көл
- стол, врач, калк
- жаз, кыш, жай

18.Бул улуттук оюн жигиттерди күчтүүлүккө, шамдагайлыкка, чыйрактыкка үйрөткөн.

- тогуз коргоол;
- токту сурамай;

- көк бөрү;
- аркан тартмай;

19. Бул- элдик баш кийимдин бир түрү. Көбүнчө карыялар кийишкен. Анын көрпөдөн бир-эки элидей кыюусу болот...

- малакай;
- кеп такыя;
- жоолук,
- калпак;

20. Жамдама сан атооч катышкан сүйлөмдү белгиле.

- Тил мыйзамы 1989-жылы 23-сентябрда кабыл алынган.;
- Ашты өлгөн адамдын жыл маалы болгондо б.а. бир жылдан кийин өткөрүлгөн.
- Илгери калыңды тогуздап беришкен.
- Бирөө айткан акылды көңүлүнө түйүп жүр.;

21. Түшүнүк кат арналышы боюнча кантип бөлүнөт?

- ички жана тышкы түшүнүк кат;
- документтин аты жана текст;
- жөнөкөй жана татаал түшүнүк кат;
- документтин мазмуну жана тиркеме;

22. Айран, сүзмөгө муздатылган кайнак суу кошуп жасалган суусундук:

- аксерке;
- ала дөң ;
- максым;
- чалап.

23. Оозу кууш, мойну узун, түбү кенен, жалпак жана ийиндүү идиш ... деп аталат.

- чанач;
- сабаа;
- көөкөр;
- күзүк;

24. Боз үйдүн ыпча тарабы:

- үйдүн оң тарабы;
- үйдүн сол тарабы;
- үйдүн так ортосу;
- үйдүн кире бериши;

25.Басым...

- сүйлөп жаткандагы тыным
- сөздөрдүн созулуп айтылышы
- сүйлөмдөгү бир сөздүн күчтүү сезим менен айтылышы
- сөздөгү бир муундун көтөрүнкү үн менен айтылышы

26.Иреттик сан атоочтун мүчөсү кайсы?

- оо-оо
- ынчы-инчи
- мүчөсү жок
- дай-лан

27.Бешик эмнеден жасалат?

- Чийден ,карагайдан
- арча, кайыңдан
- талдан, алма дарагынан
- карагайдан

28.Сөз оюндарын белгиле:

- омпо-чомпо, муз тебүү, орто топ
- упай, чүкө чертмей, так орун
- кимдин үнү, тогуз коргоол
- бат айтуу, жаңылмач, табышмак айтуу

29.Салыштырма даражадагы сын атооч сөз катышкан сүйлөмдү тап.

- Китеп дептерден чоңураак болчу.
- Кыпкызыл көйнөк сатылды.
- Көөкөр – кооз буюм экен.
- Агыш жолук алдым.

30.Неологизмдер – тилдеги ... сөздөр.

- жаңы
- эскирген
- карама-каршы
- тыбыштык курамы бирдей

31.Кыйкымчыл деген маанини туюнткан туруктуу сөз айкашы.

- жумурткадан кыр издөө
- кара кылды как жарган
- ак ниет
- төбө чачы тик турган

32. «Караш-караш» фильминде тартылган актерду белгиле.

- С. Жумадылов

- С. Чокморов
- Б. Шамшиев
- Г.Базаров

33. Таанышууга тиешелүү сөздөрдү белгиле.

- кечиресиз
- айтып коесузбу
- атыңыз ким болот
- рахмат

34. Кыргыз тилинде канча тамга бар?

- 36
- 25
- 33
- 39

35. Чоң ата менен чоң энеге сен ким болосуң?

- чебере
- жээн
- небере
- бала

36. Сиз канча? Сүйлөмдү толукта

- үйдөсүз
- университетте
- жазда
- жаштасыз

37. Созулма үндүүлөрдөн турган катарды тап

- бул, суу, туу
- гүл, күү, кол
- тоо, баа, суу
- жаз, жай, күз

38. Кесиптин түрлөрүн белгиле.

- сугатчы, соодагер, балык
- учкуч, айдоочу, сүрөтчү
- дарыгер, оорутуу китепканачы
- спорт, агроном, ден соолук

39. Протоколдо булар кайсы бөлүмдөн орун алат?

- Күн тартибинде коюлган маселелер ирети менен талкууланат жана ар бир маселе үч бөлүк боюнча каралат
- протоколдун киришүү бөлүмүнөн

- протоколдун сөзгө чыкты бөлүмүнөн
- протоколдун угулду бөлүмүнөн
- протоколдун негизги бөлүмүнөн

40. Протокол жазылып алынышына карата кандай түрлөргө бөлүнөт?

- стенографиялык, кыска, толук, рекомендациялык
- фонографиялык, авансылык, кыска, негизги
- кыска, толук, стенографиялык, фонографиялык
- өндүрүштүк, фонографиялык, толук, киришүү

41. Аннотация деген эмне?

- спектаклдерге сын көз караш менен жазылган иш кагазы
- өкмөт тарабынан чыгарылган официалдуу документ
- ырааттуулук менен бир чыгарма жөнүндө ой жүгүртүү
- көркөм, публицистикалык чыгармаларга, илимий эмгектерге карата кыска түшүнүк берүү

42. «... окуп-үйрөнүүнүн ыңгайлуу жолдору, арналат» - деген сөз тизмеги кайсы иш кагазына тиешелүү?

- пикирге
- чакырууга
- буйрукка
- аннотацияга

43. Пикирге мүнөздөмө бер

- китептин, макаланын мазмунун жазуу
- адабий чыгармаларга, илимий эмгектерге, сын көз менен карап жазылган баяндама
- басма сөз, радио, теле үчүн даярдалган кабар
- саясий ишмерлер, көөрүнүктүү адамдар, илимпоздор менен болгон маек

44. Макал-лакаптардын негизги касиети жана мааниси:

- сүйлөмдүк туруктуу түзүлүшкө ээ
- макалдар кээде сүйлөм, кээде сөз айкашы катары түрүндө кездешет;
- фразеологизмдер көркөм каражат катары колдонулат, макалдар андай касиетке ээ эмес;
- сүйлөмдүк түзүлүшкө ээ, эл турмушунан алынат, дидактикалык мүнөзгө ээ

45. Авансылык отчет эмнеге жазылат?

- кассалык ордерге
- коллективдүү түрдө баракка

- калдыгы көрсөтүлгөн бланкага
- атайын бланкага

46.Өндүрүштүк тапшырмалардын аткарылышына арналып жазылган иш кагазы-

- атайын тапшырма отчету
- авансылык отчету
- мезгилдүү иштер отчету
- кызмат сапары отчету

47.Иш кагаздарын жазууда негизги өзгөчөлүктөр кайсылар?

- узун түрмөктөрдү жазуу
- тактык, кыскалык
- сөздөрдү аралаш пайдалануу
- адабий сөздөрдү пайдалануу

48. «Урматтуу», «Уюштуруу комитети» деген сөздөр кайсы иш кагазына тиешелүү?

- чакырууга
- кулактандырууга
- арызга
- өмүр баянга

49.Алдыда боло турган иш-чарага кабардар кылуу үчүн жазылган билдирүү?

- чакыруу
- арыз
- көрсөтмө
- кулактандыруу

50.Тил каттын формасы кандай?

- тил каттын мазмуну, датасы, колу
- тил кат берүүчүнүн аты-жөнү, алынган нерсенин аталышы, саны, суммасы, датасы, колу
- кайрылуу, мазмуну, иш чаранын орду, убактысы
- тил каттын формасы эркин болот

51.Өндүрүштүк мүнөздөмөнү ким жазат?

- кызматкер
- катчы
- мекеме жетекчиси
- кесиптеши

52. Мазмунуна карата отчеттун түрлөрүн белгиле

- мезгилдүү иштер, атайын тапшырма, иш сапары, авансылык отчету
- иш сапары, өздүк курам, мезгилдүү иштер, атайын тапшырма отчету
- атайын тапшырма, жооптуу жана авансылык, иш сапары отчету
- мезгилдүү иштер, негизги отчет, кызматтык, иш сапары отчету

53. Акт жазууда күбөлөрдүн аты-жөнү канчанчы реквизитте берилет?

- 16
- 18
- 20
- 21

54. Троптун түрлөрү кайсылар?

- метафора, метонимия, аллитерация
- тезис, аннотация, баяндоо
- снекдоха, цитата, сүрөттөө
- сүрөттөө, баяндоо, ой жүгүртүү

55. Илимий стилдин подстилдерин эмнелер түзөт?

- лекция, очерк, диссертация
- радио – телеберүүлөр
- драма, очерк, жомок
- диалог, монолог

56. Публицистикалык стилдин көркөм стилге окшоштугу

- эмоционалдуу сөздөрдүн колдонулушу
- архаизмдердин белгилүү деңгээлде колдонулушу
- жазма түрүндө гана жашашы
- жазма жана оозеки түрдө жашашы

57. Маанилүү саясий окуялар, иш аракеттер жөнүндө маалымат берген чыгарманын бир түрү

- илимий макала
- монография
- көркөм чыгарма
- публицистика

58. Өтмө мааниде турган туюнтмалар:

- коомдук мамиле, эл аралык кызматташтык;
- карагат көз, булбул Током
- демократиялуу коом, өзөк жалгоо;
- жалгыз аяк жол, акыр заман;

59.Көркөм стилге мүнөздүү сүйлөм:

- Муз эрип жатканда анын температурасы өзгөрбөйт.
- Көңүл буруңуздар, Сиздер түз эфирден көрүп жатасыздар.
- Бул справка, тиешелүү жерге көрсөтүү үчүн берилди.
- Сабакта класс, парталар, Шыбырап турчу билбесем.

60.Көркөм стилге мүнөздүү тил каражаттары кайсылар?

- оозеки кепке мүнөздүү сөздөр
- эмоционалдык-экспрессивдик сөздөр, фразеологизмдер, троптор
- концеляризмдер, сепаратизация кубулушу, тыныш белгилер
- реквизиттер, говорлор, эпитеттер, литоталар

61.Мүнөздөмөнүн текстти канча бөлүктөн турат?

- 1
- 2
- 3
- 5

62.Ишеним катка тиешелүү толук эмес сүйлөмдү аныкта.

- мени окутуучулук кызматка...
- ... кассадан акчаны алып коюшуна ...
- ... кечеге чакырабыз...
- ... токтоо, эмгекчил...

63.Иш кагаздары качан укуктук күчүнө кирет?

- жазылган күндөн баштап
- жетекчинин колу коюлгандан жана бекитилгенден кийин
- билбейм
- 3 күндөн кийин

64.Өздүк иш кагаздары ким тарабынан даярдалат?

- мекеме жетекчиси
- жарандардын өздөрү
- типографиядан даяр формада келет
- мекеме же уюм

65.Актынын нускалары кимдерге берилет?

- жогорку органга, мекеме жетекчисине, чарбага
- жеке адамга, кичи ишканага, комиссияга
- министрликке, оорукананын башчысына, эсепчиге
- комиссиянын төрагасына, комиссиянын мүчөлөрүнө, сатып алуучуга

66.Публицистикалык стилге мүнөздүү сүйлөм:

- Тилдеги бардык сөздөрдүн жыйындысы лексика деп аталат.

- Биз өз өлкөбүздүн патриоту болууга тийишпиз.
- Эртең, 30-октябрда куратордук чогулуш болот.
- Айда аба жок, ошондуктан, анда тиричилик жок.

67. Сүйлөшүү стилинин милдети-

- доклад жазуу
- пикир алышуу
- тезис түзүү
- маалымат жазуу

68. Каталардын түрлөрү:

- формалык жана мазмундук
- жөнөкөй жана татаал
- орфографиялык, орфоэпиялык
- фонетикалык, пунктуациялык

69. «Уруксат берүүңүздү сурайм», «Документтердин көчүрмөлөрүн тиркейм».-бул аныктамалар кайсы иш кагазына мүнөздүү?

- чакыруу
- арыз
- кулактандыруу
- тил кат

70. Илимий жыйынга арналган чакырууга эмне кошо тиркелет?

- программа
- чакыруу органы
- күн тартиби
- өткөрүлүүчү жайы

71. Адамдын эмгек, коомдук ишмердигин баалаган, анын оң жана терс сапаттарын чагылдырган иш кагазы

- мүнөздөмө
- ишеним кат
- өмүр баян
- арыз

72. «Угулду», сөзгө чыкты, «токтом кылынды» деген сөз тизмектери кайсы иш кагазына мүнөздүү?

- өздүк маалымкатка
- докладдык катка
- протоколго
- кызмат сапары отчетуна

73. Туура жазылган иреттик сан атоочту белгиле.

- бирөө, экөө, төртөө, жетөө
- үчтөн эки, төрттөн беш, жыйырмадан он беш
- 1-класс, №6-мектеп, 2-семестр
- 2009-жыл, №10 көчө, 118-үй

74. Тексттин негизги белгисин көрсөт.

- сөздөрдөн куралат
- сүйлөмдөрдөн куралат
- тарбиялык мааниси гана болот
- ой жана идея берилет

75. Туура эмес жөндөлгөн сөздү белгиле.

- актыдан, Минскиге
- актыга, Минскиге
- актка, Минскке
- актынын, Минскинин

76. Комуз кандай бөлүктөн турат?

- чарасы, кулагы, мойну, капкагы, кылы
- кылы, жыгачы, тулкусу, үстү, капкагы, тээк, жаасы
- капкагы, кулагы, кылы, куткун, тепкек, чара, моюн
- чарасы, жыгачы, кылы

77. Татаал адам аттары кандай жазылат?

- компоненттери бирге
- ар бири кичине тамга менен
- баш ар бири тамга менен
- компоненттери айрым-айрым

78. Медалдардын аттары кандай жазылат?

- ар бир сөзү баш тамга менен
- тырмакчага алынып, дефис аркылуу
- сөздөрү бирге, тырмакчага алынбай
- тырмакчага алынбай, биринчи сөзү баш тамга менен

79. Туура (орфографиялык жактан) жазылган катарды белгиле.

- коюу, булгаары, педагогго, Калининградда, Салиевдин
- койу, булгары, педагогго, Калининградда, Салиевдин.
- коюуу, булгаары, педагогко, Калининградда, Салиевдин.
- коюу, булгаары, педагогко, Калининградта, Салиевдин.

80. Мифологиялык аттардын жана зоонимдердин туура эмес жазылган катарды белгиле.

- Мырзаке, Сур эчки, баба дыйкан.
- Умай эне, Камбар ата, Чал куйрук.
- Ойсул ата, Бөрүбасар, Гүлсарат
- Алтын казык, жетиген, Жорж Сорос.

81. Жогорку жана атайын орто окуу жайларынын аталыштары туура жазылган катарды белгиле.

- Кыргыз Улуттук университети, Ош Мамлекеттик университети;
- Кыргыз Медицина Академиясы, Өзгөн Медициналык Окуу Жайы;
- Кыргыз-Орусия университети, Кыргыз Тоо Металлургия Институту;
- Кыргыз Республикасынын Билим берүү академиясы, Ош мамлекеттик университети.

82. Туура жазылган адам аттарынын катарын белгиле.

- Тоголок Молдо, Токтогул, Эмиль
- Акыл карачач, Элтэгин, Молдонияз.
- Кыз Сайкал, Асел, А.Убукеев.
- Кызсайкал, Тоголок Молдо, Улан.

83. Териден жасалган буюмдардын катарын ата.

- сабаа, көөкөр, чанач
- супура, шырдак, ээр
- сабаа, көнөчөк, ала кийиз
- шырдак, ала кийиз, килем

84. Эркектердин улуттук сырт кийимдерин белгиле

- жаргак шым, тон, ичик
- кементай, белдемчи, кемсел
- кемзел, жаргак шым, чыптама
- бостун, бешмант, кош этек

85. Кыргыз аялдарынын улуттук баш кийимдерин тап.

- малакай, шөкүлө
- калпак, тебетей
- тебетей, кеп такыя,
- элечек, топу

86. Текстте же сүйлөмдө чыгармалардын аттары кандай жазылат?

- «Кел-Кел романы, Боз салкын көркөм фильми»
- «Ашырбай драмасы», «Мөлмөлүм ыры»;
- Ак кеме көркөм фильми, Революциянын каармандары монументи;
- «Сынган кылыч» романы, «Кыргыз кызы» сүрөтү;

87. Ташымалдоого мүмкүн болбогон сөздөрдү белгиле.

- өнөр, бакыт, китеп;
- Ч.Айтматов, 2008-жыл, ааламдашуу;
- араа, эшик, уук;
- салтанат, эне, уук;

88. Туура эмес жазылган татаал сөздөрдүн тобун белгиле.

- Ат сарай, тилгат, байке, ымыр чымыр
- тилгат, кайгы-капа, он бир, ак көңүл;
- ташбака, тилгат, дос жар
- бала-чака, таш бака, кой-эчки;

89. Туура жазылган сөздөрдү белгиле.

- туссуз, тамба, наңга
- сталинчил, түнкү, тунма,
- бей адеп, күнгө, тузсуз,
- качты, ушсуз, карым май

90. Туура эмес жазылган сөздөрдү белгиле.

- Сарбагыш, гегелчил, Жалал-Абад
- солто, манасчы, Камбар ата
- Адам ата, Саяк, Отузуул
- Жаңы жыл майрамы, Нооруз майрамы

91. Туура жазылган адам аттарын белгиле.

- Кожакмат, Салкын, Асель
- Асылбүбү, Ырыс, Жеңи жок.
- Нургуля, Эльмира, Өмүр
- Жаңыл Мырза, Айсара, Султанмурат

92. Туура жазылган жер-суу аттардын катарын белгиле.

- Соң-Көл, Жалалабад, Жети-Өгүз
- Кырк-казык, Карабалта, Төө-ашуу.
- Ак-Сай, Чоң-Сары-Ой, Кыргызстандын түштүгү
- Ак-сай, түндүк Кыргызстан, Кыргызстан Түндүгү.

93. Муунга туура бөлүнгөн сөздөрдү белгиле.

- Бак-ай, Көк-өт-ай, Ак-балта, Ка-ны-кей.
- Бак-ай, Көкө-тай, Ак-балта, Каны-кей.
- Ба-кай, Кө-кө-тай, Ак-бал-та, Ка-ны-кей.
- Бак-ай, К-өк-өт-ай, Ак-балта, Ка-ны-кей.

94. Туура эмес жазылган кош сөздөрдүн катарын белгиле.

- тамак-аш, мөмө-жемиш, бйкы-тыйкы

- курт кумурска, кайра кайра, бетме бет
- жол башчы, темир жол, оймо-чийме
- бал камыш, жооп бер, отуз-беш

95. Даталуу күндөрдүн аты туура жазылган сүйлөмдү белгиле.

- Эки тизгин, бир чылбырды бирөөгө оңойлук менен бере коюшпайт
- Жаңы Жыл майрамы жакындап калды
- 7-ноябрь-басма сөз күнү
- 8-Март - Аялдардын эл аралык күнү

96. Медалдардын аттары кандай жазылат?

- ар бир сөзү баш тамга менен
- тырмакчага алынып, дефис аркылуу
- сөздөрү бирге, тырмакчага алынбай
- тырмакчага алынбай, биринчи сөзү баш тамга менен

97. Татаал адам аттары кандай жазылат?

- компоненттери бирге
- ар бири кичине тамга менен
- ар бири баш тамга менен
- компоненттери айрым-айрым

98. Орфоэпия эмнени үйрөтөт?

- туура жазууну
- туура сүйлөөнү
- туура окууну
- тыбыштардын бөлүнүшүн

99. Сүйлөмдүн айтылыш максатына карай түрүн белгиле.

Тобоо, ошол мерген жөнүндө ачыгын айткылачы?

- жай сүйлөм
- буйрук сүйлөм
- илептүү сүйлөм
- суролуу сүйлөм

100. Берилген сүйлөмдөрдөн арсар келер чакты аныктагыла?

- Калк кысылар Заманың бузулар Тоо токол болор От чыкпай жериң такыр болор
- Орой айтсаң адамга жукпайт, Орой сөздү киши укпайт. Сылык-сыпаа сөз жетет, Ал мээге эмес жүлүнгө тулгаң турса.
- Эки Кудай аялга ; Бир кудайы-кудайы, Бир кудайы- жубайы
- Обол мурун ден -соолугуң болсо, андан кийин ак жоолугуң болсо, андан боз соолугуң болсо, асылуу казаның болсо, салынуу үстүндө үйүң болсо, жардымын десең эссиздик болот.

101. **Тыныш белги туура коюлган сан атооч сөздү белгиле.**
- 1996-жыл
 - 50-жашта
 - XXI-кылым
 - 1 май
102. **Төмөнкү мисалдардан ат атоочтор катышкан сүйлөмдү тапкыла.**
- Жуматайдын торуга аябай ачуусу келип, аны камчы менен башка-көзгө койгулап, тилдеп жатты.
 - Алтынай өз сагыныч-кусалыгын тоолорду карап тараткандай болду.
 - Али жаратылыш тартуулаган талантын тынбаган эмгеги менен өргө тартып, өздөштүрүп келет.
 - Жылкылар шуу-шуу этип, баланын тушунан дагы өтө берди.
103. **Төмөнкү сүйлөмдөрдөн тыныш белгиси туура эмес коюлганын белгиле.**
- Сараңдык - тынч турмуштун өчөшкөн душманы;
 - Жакшы күлкү - рухий ден соолуктун ишенимдүү көрүнүшү;
 - Чыныгы поэзия ар дайым - жүрөктүн поэзиясы;
 - Сөз - бардык фактылардын жана ойлордун кийими.
104. **Уюмдун өкүлү өндүрүштүк же илимий максатта кызмат сапарында болгондо жазылган иш кагазы...**
- кызмат сапары отчету;
 - мезгилдүү иштер отчету;
 - авансалык отчет;
 - атайын тапшырма отчету.
105. **Акт жазуунун башкы максаты эмне?**
- болгон окуя, кокустук, болгон абалды укуктук жактан тастыктоо;
 - күбөлөрдүн сөзсүз болушун кол коюшун тастыктоо;
 - ишин тапшырганда өзү тарабынан жазыларын тастыктоо;
 - доочунун талабы менен жоопкерге жазыларын тастыктоо.
106. **Протоколдун киришүү бөлүгүнө кайсылар кирбейт?**
- чогулуш качан өткөрүлгөнү;
 - кимдер катышкандыгы;
 - күн тартиби;
 - токтом кылынды бөлүгү.
107. **Протоколдун көчүрмөсүнө чогулуштун төрагасы жана катчысы кол коебу?**

- ооба, коет;
- жок, мөөр басылып, жооптуу адам кол коет;
- катчы коет, төрага койбойт;
- туура жообу жок

108. **Акт жеке адам тарабынан түзүлсө эмнелер талап кылынат?**

- күбөлөрдүн болушу жана кол коюлушу зарыл;
- текшерүүгө юридикалык укугу бар адамдардын болушу;
- тиешелүү текшерүүдөн кийин официалдуу документ экендиги;
- иштин жөн-жайын билген адамдардын катышышы.

109. **Кептин тазалыгынын критерийлерин белгиле.**

- эне тилдин фондун, корун өз орду менен колдонуу;
- чет тилден кирген сөздөрдү ыктуу колдонуу;
- диалектилик, говордук сөздөрдү ыксыз колдонбоо;
- баары тура

110. **Кеп адеби деген эмне?**

- даяр кеп үлгүлөрүн жаттап алуу;
- жатталган сөздөрдү көркөмдөп пайдаланып сүйлөй билүү;
- сүйлөөчүнүн жеке психологиялык адеп-ахлактык өзгөчөлүгүнүн күзгүсү;
- баары туура.

111. **«Бакай калпак» деген баш кийимдерди кимдер кийишкен?**

- балагатка жете элек балдар;
- бозойлор;
- уруу башчылары;
- жаштар, үйлөнгөндөн кийин.

112. **Ой жүгүртүү мүнөзүндөгү текст кандай бөлүктөрдөн турат?**

- киришүү, далилдөө;
- тезис, далилдөө, корутунду;
- негизги ой, далилдөө;
- баары туура эмес.

113. **Риторикалык суроону белгиле.**

- Бүгүн сабакка даярсыңбы?;
- Өз Ата Мекенин душмандарча талаган төркүндөрүмдө эмненин абийири?!;
- Бул чыгарманы окуп бүттүңбү?;
- Баары туура.

114. **Илимий стилдин милдети ...**
- маанилүү маселелерди элге жеткирүү;
 - турмуштук көрүнүштөрдү элге жеткирүү;
 - ойду так, системалуу, жыйынтыктуу берүү;
 - актуалдуу маселелерди чечүүгө элди үгүттөө.
115. **Каратма сөзгө туура тыныш белгиси коюлган сүйлөмдү аныкта.**
116. - Сени тоспогондо кимди тосом кагылып кетейин кулунум.
- Ээ, жарыктык Жер, айта берсе экөөбүздүкү түгөнөбү?
 - Бул кандай болуп кетти, демек, Субанкулду да алып кетет турбайбы.
 - Бул жолугушууну сиз уюштургансыз го, сыягы.
117. **Жалпылагыч сөздөр бир өңчөй мүчөлөргө карата кандайча орун алат?**
- Бир өңчөй мүчөлөрдөн кийин келет;
 - Бир өңчөй мүчөлөрдөн мурун келет;
 - Бир өңчөй мүчөлөрдөн мурун келип, өзүнөн кийин кош чекит коюлат;
 - Баары туура жооптор
118. **Кепте диалектилик жана орой сөздөрдү колдонуу катанын кайсы түрү?**
- стилдик;
 - орфографиялык;
 - стилистикалык;
 - пунктуациялык.
119. **Жазма кептин мүнөздүү өзгөчөлүгү кайсы?**
- көпчүлүккө арналат, сөздөр тандалып алынат, тыныш белгилери коюлат, монологдук речь басымдуу;
 - тыныш белгилери коюлат, сөздөрдүн орун тартиби сакталат;
 - сөздөр тандалып колдонулат, диалогдук речь басымдуу;
 - сөздөрдүн орун тартиби сакталбайт, бирок ой тез жетет.
120. **Жалпылагыч сөздүн милдетин аткаруучу сөздү белгиле.**
- баары, бүткүл, булар, бешөө;
 - беш, бүтүн, канча;
 - бүткүл, факультет, дарак;
 - мен, сен, ар бир ж.б.
121. **Ак кездемеден тегерете кат-кат кылып оролгон аялдардын баш кийими...**
- шөкүлө;

- такыя;
- кеп такыя;
- элечек.

122. **Тулпардын синонимин белгиле.**

- аргымак;
- дулдул;
- буудан;
- баары туура.

123. **Жер-суу аттарынын туура эмес жазылганын тап.**

- Батыш Сибирь ойдуну;
- Борбордук Азия;
- ыраакы чыгыш;
- Арал деңизи

124. **Кыргыздар ак түстөгү атты кантип айтышкан?**

- ак ат, аппак ат, тунук ат;
- ак боз, ак кула, көк, боз;
- тору, карагер, жээрде;
- туура жообу жок

125. **Бешикке байланышкан макалды белгиле:**

- бешиктен бели чыга элек;
- бешиктен чыгып, тешикке киргенче;
- бешиктеги баланын бек болорун ким билет;
- бешигин терметүү.

126. **– лык, - чы, - чылык, - чыл, - ист мүчөлөрү энчилүү аттарга уланса кандай жазылат?**

- жогорку мүчөлөр энчилүү аттарга уланбайт;
- баш тамга менен кашаага алынып жазылат;
- жалпы атка өтүп, кичине тамга менен жазылат;
- кичине тамга менен тырмакчага алынып жазылат.

127. **Тыныш белгиси туура коюлган сүйлөмдү тап**

- Кудайга шүгүр, элиңиз эсен – биз эсен, датка!
- Кудайга шүгүр - элиңиз эсен биз эсен, датка!
- Кудайга шүгүр, элиңиз эсен, биз эсен - датка!
- Кудайга – шүгүр, элиңиз эсен биз эсен, датка!

128. **Адамдардын кесибин, бийлигин, өнөрүн ж. б. белгилерин көрсөткөн, энчилүү аттарга кошулуп айтылган сөздөр кандай жазылат?**

- баш тамга менен: Курманжан Датка, Алымбек Датка, Ормон Хан, Куйручук Куудул
- кичине тамга менен: Курманжан датка, Алымбек датка, Ормон хан, Куйручук куудул
- кыскартылып: Курманжан д, Алымбек д, Ормон х, Куйручук к.
- энчилүү аттардан мурун: Датка Курманжан, Хан Ормон, Куудул Куйручук

129. Катасыз берилген вариантты белгилеп чык

- жээн, поезия, Египет, ээмп, добуш, карлуу
- жээн, поэзия, Эгипет, ээмп, добуш, карлуу
- жээн, поезия, Египет, эмип, добуш, карлуу
- жээн, поэзия, Египет, ээмп, добуш, карлуу

130. Тыныш белгиси (сызыкча) туура коюлган сүйлөмдү тап

- Бир тамчы суу, көгөргөн бадал көрүнбөйт. Бул – Африка
- Тогуз жерде тогуз - сексен бир болот
- Баатырдыкты элге арналган – бүтүндөй өмүр деп эсептесек болчудай
- Менин уулум - эки жашка толду

131. Кыргыз эли көчүп-конуу формасы боюнча кайсыга кирет?

- горизонталдык
- вертикалдык
- уруулук
- жергиликтүүлүк

132. Аллитерация - ...

- көркөм текстти изилдөө максатында талдоо жүргүзүү
- речтин баш жагында эки же андан артык жолдордо окшош сөздөрдүн кайталанып келишин билдирген стилистикалык фигура
- эпикалык текке кирүүчү, көлөмү чакан, кара сөз түрүндөгү чыгарма
- көркөм чыгармадагы окшош үнсүз тыбыштардын кайталанып келиши

133. Култегин эстелиги “Манас” эпосуна кайсы сапаты жагынан окшош?

- көлөмү жагынан
- пейзаждык сүрөттөөлөрү
- ыр саптары
- сюжеттик сызыктары

134. Туура жазылган чыгарманын аттарын тапкыла.

- «Жаныш-Байыш»
- «Сынган-бугу»
- «Сынган-кылыч»
- «Узак-жол»

135. Кыргызстандан тышкары жерлердин аттарынын кыргыз тилинин эрежелерине ылайык туура жазылганын тапкыла.

- Алматы
- Алма-Ата
- Тошкент
- Ташкен

136. Кайсы катардагы сөздөрдүн бардыгы туура жазылган?

- ийменчек, эртерээк, тиешелүү
- илмийет, зицкийет, элейет
- чээн, дээр, жээр
- эшелон, мээрим, аеропорт

137. Ыр саптары кимге таандык? "Аргымакты жаман деп, бууданды кайдан табасын? Агайынды жаман деп, тууганды кайдан табасын? Ак саманды жаман деп, чөптү кайдан табасын? Аз дүйнөнү жаман деп, көптү кайдан табасын?"

- Тоголок Молдого
- Т.Сатылгановго
- Барпыга
- Женижокко

138. Иш кагазын ... жазуу үчүн,... колдонбоо керек

- так, көркөм сөз каражаттарын
- так, анык; ички сезимди билдирген
- цифралар гана колдонулат
- так; сандарды, фразеологизмдерди

139. Кол өнөрчүлүккө (уз-устачылыкка) байланыштуу эмгек ырларын белгиле

- Шырылдаң
- Уз-устачылыкка байланыштуу эмгек ырлары болгон эмес
- Тон чык
- Секетпай

140. Жамдама сан атооч катышкан сүйлөмдү белгиле

- Тил мыйзамы 1989-жылы 23-сентябрда кабыл алынган
- Аш өлгөн адамдын жыл маалы болгондо, б.а. бир жылдан кийин өткөрүлгөн
- Илгери калыңды тогуздап беришкен
- Бирөө айткан акылды көңүлүнө түйүп жүр

141. Троптун түрлөрү кайсылар?

- тезис, аннотация, баяндоо
- синекдоха, цитата, сүрөттөө
- сүрөттөө, баяндоо, ой жүгүртүү
- метафора, метонимия, аллитерация

142. «..... жоопкерчиликтүү,..... кадыр-баркка ээ» деген сөз тизмектери кайсы иш кагазына мүнөздүү ?

- пикирге
- өмүр баянга
- ишеним катка
- мүнөздөмөгө

143. Өздүк иш кагаздары ким тарабынан даярдалат?

- мекеме жетекчиси
- жарандардын өздөрү
- типографиядан даяр формада келет
- мекеме же уюм

144. "Үчүнчү шар", "Саякатчы бака" ж.б. чыгармалардын автору, таланттуу балдар жазуучусу, акын, прозаик, котормочу:

- Эсенкожоев Х.
- Бейшеналиев Ш.
- Элебаев М.
- Токомбаев А.

145. Алгачкы кыргыз гезити - ...?

- «Эркин - Тоо»
- «Кызыл учкун»
- «Ленинчил жаш»
- «Маданият жолунда»

146. Неологизмдер – тилдеги ... сөздөр?

- жаңы
- эскирген
- карама-каршы
- тыбыштык курамы бирдей

147. Күчөтмө сын атоочту белгиле?

- өжөрдүн өжөрү, кыйындын кыйыны
- менден чоңураак, андан сулуураак
- кара ала, эң сонун
- тарбиялуу, тоголок

148. Иреттик сан атоочтордун ордуна № белгиси коюлса ...

- андан кийин дефис белгиси коюлат
- андан кийин кош чекит коюлат
- андан кийин дефис белгиси коюлбайт
- андан кийин дефис белгисин койсо да, койбосо да болот

149. Отчет текстинин мазмунуна карата канчага бөлүнөт?

- экиге
- үчкө
- төрткө
- алтыга

150. Орфографиялык сөздүктүн автору ким?

- К.К.Юдахин
- Ш.Шүкүров
- К.Х.Карасаев
- Ж.М.Мукамбаев

151. -ган, -ар, -бас, -оочу, -уучу мүчөлөрү аркылуу жасалган этиштин өзгөчө формасы кандай аталат?

- атоочтук
- тактооч
- кызматчы сөз
- байламталар

152. Репортаж деген эмне?

- көркөм чыгармаларда колдонулган каражат;
- басма сөз, радио, теле үчүн жеринен даярдалган кабар;
- буюм-тайым, карыз акча алгандыгын күбөлөндүргөн документ;
- өзүнө мүнөздүү өзгөчөлүгү жөнүндө берилген түшүндүрмө.

153. КРдин мамлекеттик тил гимнинин сөзүнүн автору ким?

- Б. Алишеров
- С. Алтымышов

- Ж.Садыков
- Н. Давлесов

154. Төмөнкү диний түшүнүктүн туура жазылганын көрсөт?

- Муса- Пайгамбар
- олимп кудайлары
- Зеңги Баба
- Курман айт

155. Тушоо кесүү-...

- эпос
- элдик оозеки чыгармачылык
- жээнтект тою
- баланын бир жаштагы тою

156. Кыргыз тилиндеги ки, ги тыбыштары кайсы учурда колдонулат?

- созулма үндүүлөр менен келсе
- ичке үндүүлөр менен келсе
- жоон үндүүдөн кийин
- үнсүздөн кийин

157. Кыргыз элинин сырт кийимдери кайсылар?

- көйнөк, өтүк, шөкүлө
- калпак, ичик, белдемчи
- тон, малакай, жаргак шым
- тон, бешмант, ичик

158. Сууроолуу сүйлөмдөрдүн туюндурулушу?

- сууроолуу -бы мүчөсүнүн жардамы менен
- сурама бөлүкчөлөр менен
- сурама ат атоочтордун жардамында
- -сын мүчөсүнүн жардамы менен

159. Өздүк иш кагаздарынын аткарылуу өзгөчөлүгү эмнеде?

- мамлекет тарабынан коюлган талаптын аткарылгандыгында
- жарандардын ортосунда аткарылгандыгында
- иш кагаздарынын текстинин көлөмүнүн аздыгында
- жеке адам менен жеке адамдын, жеке адам менен мекеменин ортосунда аткарылгандыгында

160. Ырда троптун кайсы түрү берилген?

Айыл десе атам мага элестеп, Алдастаймын бүгүн-эртең барам деп. Ата деген атыңа мен садага , Атасы бар деген канча каниет.

- анафора
- аллитерация
- ассонанс
- аллегория

161. Көчмөн кыргыздардын адабияты болгонбу?

- ооба, элдик оозеки чыгармачылык
- жок, адабияты болгон эмес.

- повесть, роман, поэмалары болгон эмес
- туура жообу жок

162. Ыр саптары фольклордун кайсы тобуна кирет?

"Уста менен дос болсон, Нар кескенин аларсын. Ууру менен дос болсоң, бир балээге каларсың"

- эмгек ырларына
- табышмактарга
- элдик санаттар, терме ырларга
- макалдарга

163. Табышмактын адам турмушундагы маанисин белгиле.

- улуттук оюн-зооктордо гана колдонулган.
- бат ой жүгүртүүгө, тапкычтыкка үйрөткөн
- жаш балдардын тыбыштарды туура айтуусуна көнүктүргөн
- мааниси деле жок.

164. Кыргыз адабиятынын тарыхында эң биринчи басылып чыккан китептин аталышы жана ал китеп кимге таандык?

- "Баскан жол ", Калыкка
- " Кайран эл", Ысак Шайбековго
- "Кедейлерге насыят", Тоголок Молдого
- "Зилзала", Молдо Кылычка

165. Аягы б, в, г, д, ж тыбыштары менен бүткөн өздөштүрүлгөн сөздөргө мүчө улаганда каткаландашып айтылганы менен....

- Жазууда жол берилбейт
- Жазууда жол берилет
- б, в, г, д, ж тыбыштары менен аяктабайт
- мүчө уланбайт

166. Туура жазылган татаал сөздөрдүн катарын белгиле.

- ак жуумал, үй-бүлө, көк-жөтөл
- КРдин, алдын алуу ,эчтеме
- ден-соолук, кары картаң, студ.кеңеш
- кыз-келиндер, каратору, мед.фак.

167. "...катышуучулардын саны көрсөрсөтүлүшү керек , анткени кворумда катышуучулардын мааниси чоң

- арыз
- акт
- келишим
- токтом

168. Баатырдык эпостордун сюжеттик өзөгүн түзүүчү традициялык мотивдер кайсылар.

- Элдин ички душмандарына жана сырткы басып алуучуларына каршы салгылашкан күрөшү.
- Үй-бүлөлүк турмушту сүрөттөө
- элдин жашоо-тиричилиги, жашаган тарыхын баяндоо
- Сүйүүнү даңазалоо

169. Жусуп Баласагындын “Куттуу билим” деп аталган дастанынын баш каарманы ким жана ал эмненин символу катары берилет?

- Күнтууду, бийликтин символу
- Айтолду, акылдын символу
- Акдилмиш, акылдын символу
- Өткүрмүш, каниеттин символу

170. Публицистикалык стилге мүнөздүү сөздөрдүн катарын тап.

- саясий экономикалык, табылсын;
- көркөм фильм, балдар,;
- элдин турмушу, өмүр баян;
- эл аралык, эксклюзивдүү.

171. Туура жазылган астрономиялык аттардын катарын белгиле

- Жер, күн, Алтын казык, жети каракчы, Жетиген.
- жер, күн, алтын Казык, Жети каракчы, жетиген
- Жер, Күн, Алтын Казык, Жети Каракчы, Жетиген
- Жер, күн, алтын Казык, жети Каракчы, жетиген

172. Кайсы катардагы сөздөдүн бардыгы туура жазылган?

- жэлим, желин,
- ширэ ирэге
- эреже, жигер
- шэрбет, шишэ

173. Жаныбарларга коюлган аттардын кайсынысы туура жазылган?

- Бөрү басар
- Кой күрөң
- Аккула
- АК кула

174. Фонетикалык принципке ылайык жазылган сөздөрдүн катарын белгиле.

- Бөлкө-булка, керебет-кровать
- чачтуу, түнкү, тузсуз
- Сулуу-суулуу, бор-боор
- Чиркөө, цирк

175. Кайсы катардагы сөздөрдүн баарына -ар мүчөсү туура уланган?

- сүйлөр, иштер, баштаар, ойлор
- сүүйлөр, иштер, баштаар, ойлор
- сүйлөөр, иштээр, баштаар, ойлоор
- сүйлөөр, иштэр, баштаар, ойлор

176. Кайсы катардагы сөздөрдүн бардыгы туура жазылган?

- иеер-ийбес.
- тийэр-тийбес
- киер-кийбес
- иеер-ийбес.

177. Кайсы катардагы сөздөрдүн бардыгы туура жазылган?

- тепеет, кеңеет, эңкеет
- челкейэт, кетирейэт, кежейэт

- кичирээт, керсээт, илмээт
- кейкээт, телпээт, тикирээт.

178. Кайсы катардагылар туура жазылган?

- Кыргыз Республикасынын улуттук илимдер академиясы
- Э.Арабаев атындагы кыргыз мамлекеттик университети
- Жусуп Баласагын атындагы кыргыз улуттук университети
- Кыргыз-Түрк «Манас» университети

179. Адамдарга берилген эпитет ысымдар кандайча жазылат?

- баш тамга менен башталып, айтылышы боюнча бирге жазылат;
- баш тамга менен башталып, өзүнөн кийин дефис белгиси коюлат
- баш тамга менен башталып, негизги аттан бөлүнүп жазылат;
- кичине тамга менен башталып, айрым жазылат;

180. Кепте диалектилик жана орой сөздөрдү колдонуу катанын кайсы түрү?

- стилдик;
- орфографиялык;
- стилистикалык;
- пунктуациялык.

181. Жазма кептин мүнөздүү өзгөчөлүгү кайсы?

- көпчүлүккө арналат, сөздөр тандалып алынат, тыныш белгилери коюлат, монологдук речь басымдуу;
- тыныш белгилери коюлат, сөздөрдүн орун тартиби сакталат;
- сөздөр тандалып колдонулат, диалогдук речь басымдуу;
- сөздөрдүн орун тартиби сакталбайт, бирок ой тез жетет.

182. Көркөм стилдин мүнөздүү өзгөчөлүгү кайсы?

- белгилүү бир стандартка, формага ээ;
- интонация, стандарттуулук, диалогдук речь мүнөздүү;
- эмоционалдуулугу, образдуулугу, экспрессивдүүлүгү;
- интонациялык бөтөнчөлүккө ээ, монолог сөздөр.

183. “Түрк тилдеринин сөздүгүнүн” автору ким?

- Жусуп Баласагын
- Махмуд Кашкари
- С.Е. Малов
- В.В.Радлов

184. Молдо Кылычтын “Чүй баяны” поэмасы кандай окуяларды сүрөттөө менен башталат?

- Кокон бийлигинин учурун
- байыркы турмушту сүрөттөө менен
- Октябрь революциясынын келишин
- Орустардын келишин

185. Орто кылымдын улуу ойчул акыны Жусуп Баласагын кайсыл жерде туулган?

- Бухара шаарында
- Самарканд шаарында
- Кашкар шаарында
- Баласагын шаарында

186. Барсбек ким жана ага арналган жазуу эстелигинде кандай маалыматтар бар, канчанчы кылымга таандык.

- Түрк каганы, 6-7-к.
- кыргыз каганы, 6-7-к.
- монгол каганы 6-8 кк.
- кыргыз каганы 10-11-кк.

187. Орхон-Энесай жазма эстеликтериндеги тексттерди кайсы окумуштуулар окуган.

- В. Радлов, С. Ремезов
- Ф.Страленберг, Д.Миссершмидт,
- Г.Алмаши, В. Томсен.
- В. Радлов, В. Томсен.

188. Рун жазмасы деген эмнени түшүндүрөт жана кайсы элге тиешелүү болгон.

- сырдуу, табышмактуу дегенди түшүндүрөт, монгол элине
- жазма дегенди түшүндүрөт, түрк-монгол элине
- табышмактуу дегенди түшүндүрөт, кыргыз элине
- сырдуу, табышмактуу дегенди түшүндүрөт, түрк элине

189. Жети атанын туура аталыш вариантын тап.

- ата, чоң ата, куба, жото, жете, баба, буба,
- уул, ата, атасы, чоң атасы, чоң бабасы, бубасы
- ата, чоң ата, баба, буба, куба, жото, жете
- ата, чоң ата, баба, жете, буба, жото, куба

190. Санжыра - Көп чекиттин ордуна тиешелүү жоопту кой.

- уламыштык, мифтик багыты күчтүү чыгарма
- уруу, уруктардын, элдин келип чыгышы, таралышы, бөлүнүшү, тарыхы жөнүндө маалымат берген оозеки чыгармачылыктын бир түрү
- Урпактардын аталышы
- адамдын күч жана акыл эмгегинин натыйжасы

191. Арстанбектин залкар күүлөрүн белгиле

- "Кербез", "Кет букасы", "Ат чубатар ботою"
- "Арстанбектин арман күүсү", "Кербез"
- "Маш ботой", "Чоң кербез"
- Арстанбек күү черткен эмес

192. "Атакем мени сүйүп, балам деди, Ач калдык, сени малай салам деди. Ошентип Назарбайга болдум малай, Малайлык туткунунда жүрдүм далай." - деген ыр саптары кимге таандык жана анын махабат темасындагы чыгармаларынын катарын белгиле.

- Б.Алыкулов, "Мөлмөлүм", "Мырзайым", "Буракжан", "Гөзал кыз", ,
- Т.Сатылганов, "Кара көз", "Ак дилбар", "Дилбарым", "Өзгөчөм",
- Женижок, "Алтын", "Ак жылдыз" "Лөлүкан"
- Ниязаалы комузчу, "Ак дилбар", "Дилбарым", "Алтын", "Ак жылдыз"

193. Т.Касымбековдун кайсы чыгармасында улуу акын Т.Сатылганов тууралуу кенен берилген.

- "Майдан" чыгармасы

- “Тоо арасында” чыгармасы
- “Сынган кылыч” чыгармасы
- * “Келкел” чыгармасы

194. Залкар төкмө акын Жеңижоктун чыгармачылыгынын негизин ... түзөт.

- обончулук
- айтыш жанры
- санат-насыят
- жорго, накыл сөз түрүндө

195. Уламышка айланган кыргыз акындарынын катарын белгиле.

- Нооруз, Сагымбай, Саякбай
- Т.Сатылганов, Б.Алыкулов, З.Үсөнбаев
- Жайсаң Ырчы, Ыраамдын Ырчы уулу, Токтогул ырчы
- Ж.Баласагын, М.Кашкари

196. «Ак көйнөк», «Келинжан», «Ак селки», «Ак чабак», «Ашык жар», «Перизат», «Ак тамак», «Асыл жар», «Өзгөчөм» ырлары элдик оозеки чыгармачылыктын кайсы тобуна кирет.

- той ырларына
- сүйүү ырларына
- Барпынын ырлары
- залкар куулөргө

197. Үйлөнүү салт ырларына тиешелүү ырлардын катарын белгиле.

- «Ак көйнөк», «Келинжан», «Ак селки»
- «Ак чабак», «Ашык жар», «Перизат».
- «Ак тамак», «Асыл жар», «Өзгөчөм»
- “Той баштар” ыры, “Жар көрүшүү”

198. Кыргыз элине таанымал ... Нарын областына караштуу Жумгал районунун Кызыл-Туу айылында туулган. Көкөйдү кескен жокчулук жаш кезинен жан багуунун түрдүү “амалдарын” үйрөнөт. Ким жөнүндө сөз болуп жатат?

- чечен, куудул Кудайберген Өмүрзак уулу (Куйручук)
- төкмө акын Өтө Көкө уулу (Жеңижок)
- акын, драматург А.Токомбаев (Балка)
- жазгыч акын Тоголок Молдо (Байымбет Абдрахманов)

199. «Канаттуулар», «Бүркүттүн тою», «Буудайык» деген казалдардын автору

- Тоголок Молдо
- Молдо Кылыч
- Ысак Шайбеков
- Молдо Нияз

200. Эсенаман, Ниязаалы комузчу, Сары Ырчылар кимдин устаттары болгон?

- Жеңижок
- Нурмолдо
- Токтогул
- Барпы

201. Башкы каармандары тарыхый инсандар эмес, карапайым адамдар: Танабай, Сейде, Дүйшөн, Эдигей, Казангап, Арсен ж.б. Алар биздин арабызда эле, анчейин

балким билинбей жүргөн каармандар. Жогорудагы маалыматтар кимдин чыгармаларына тиешелүү.

- А.Токомбаев
- Т.Касымбеков
- Ч.Айтматов
- С.Раев

202. Төмөнкү эпостордун ичинен кайсынысы турмуштук эпосторго кирет?

- “Кедейкан”
- “Манас”
- “Эр Төштүк”
- “Жаныш-Байыш”

203. “Тартынбай мынча келген соң таржымалым айтайын, улуу жырау, кулак сал. Жаш күнүмөн сүйөмүн, Раймалы агатай”. Каармандар кайсы чыгармада берилет?

- “Кассандра тамгасы”
- “Кылым карытар бир күн”
- “Бахиана”
- “Тоолор кулаганда”

204. Ырчылык өнөрдүн пайда болушу жана өнүгүшүнүн себеби?

- турмуштук зарылдыктан;
- өзүнөн-өзү эле пайда болгон;
- башка элдердин таасири менен
- ырчыларды сыйлагандыктан.

205. “Эр Төштүк” эпосунун варианттары дагы кайсы элдердин оозеки чыгармачылыгында кездешет?

- өзбек, буряттардарда;
- хакас, тувалыктарда;
- түркмөн, тажиктерде;
- татар, казактарда.

206. Жашоо тиричиликтин көп кырдуу зарылдыктары үчүн пайдаланууга боло турган энциклопедиялык мазмундагы “китептин” милдетин аткарып келген деген ойдо эмне жөнүндө сөз болуп жатат?

- элдик оозеки чыгармачылык;
- китеп;
- театр;
- мектеп.

207. "Чайкама", "Чоң кербез", "Тогуз кайрык" залкар күүлөрдүн автору - ...

- Т.Сатылганов
- Барпы
- фольклордук
- Ниязаалы

208. "Кедейкан" аттуу китеби 1938-жылы Казань шаарында басылып чыккан. Авторун тап.

- Т.Сатылганов
- Т.Молдо

- К.Тыныстанов
- Б.Солтоноев

209. «Канаттуулар», «Бүркүттүн тою», «Буудайык» деген казалдардын автору

- Тоголок Молдо
- Молдо Кылыч
- Ысак Шайбеков
- Молдо Нияз

210. “Бүркүттүн тою”, “Он жети бий”, “Качанак Молдо Сулайман”, “Молдо Дүйшө” сатирилардын автору - ...

- Б.Сарногов
- Р.Шүкүрбеков
- Молдо Кылыч
- Ш.Дүйшеев

211. С. Карачевдин драмасын белгиле

- «Теңдик жолунда»
- “Илек-илек”
- “Семетей”
- «Кайгылуу Какей»

212. 2002-жылы Улуу Британиянын ханышасы Елизавета II жогорку деңгээлдеги иш-чаралардын бирине мейман катары чакырылган КРдин эл жазуучусу - ...

- Ч.Айтматов
- С.Раев
- Т.Касымбеков
- А.Өмүрканов

213. Токомбаевдин «Кандуу жылдар» романы 1962-жылы кандай аталышта кайрадан басылып чыккан?

- “Кыямат”
- “Таң алдында”
- “Кең Суу”
- “Тоо арасында”

214. 30-жылдардын ортосунда окурмандарга алгачкы тартууланган кыргыз романдары

- М. Элебаев «Узак жол», К. Жантөшев «Каныбек», Т. Сыдыкбеков «Кең-Суу», А. Токомбаев «Кандуу жылдар» романы
- А. Токомбаев «Жапардын каны», «Биз балапан кездерде»
- М. Элебаев. «Китеп издегенде», «Бороондуу күнү», «Узак жол»
- К. Маликов «Азаматтар», «Каныбек»

215. “Тарих Кыргыз Шадмания” эмгегинин автору -....

- Б.Солтоноев
- О.Сыдыков
- И.Арабаев
- К.Тыныстанов

216. «Кызыл Кыргыз тарыхынын» автору ...

- Б.Солтоноев

- О.Сыдыков
- И.Арабаев
- К.Тыныстанов

217. “Ак жолтой шаар” илимий эмгек кимге тиешелүү?

- Ж.Баласагынга
- Аль Фарабиге
- М.Кашкариге
- Фирдоусиге

218. Эгемен доорундагы кыргыз акындары:

- М.Жангазиев, С.Маймулов
- Б.Жамгырчиев, Кожогелди Култегин
- Т. Үмөталиев С.Жусуев
- Т.Кожомбердиев, М.Абылкасымова

219. Ч.Айтматовдун кайсы чыгармасында эмбриондор жөнүндө сөз болот?

- Тоолор кулаганда
- Кыямат
- Кылым карыткан бир күн
- Кассандра тамгасы

220. М.Элебаевдин “Зарлык” чыгармасындагы негизги идея:

- билим алуу
- мекенди коргоо
- сүйүү
- кыйын кезең

221. “Ашуудан берген отчетум” китебинин автору:

- Ж.Сыдыков
- Т.Кожомбердиев
- Б. Сарногоев
- М. Алыбаев

222. К.Жантөшовдун эң алгачкы чыгармасы кайсы?

- “Курманбек”
- “Каныбек”
- “Азоого чалма”
- “Карачач”

223. Акыл-насаат үйрөтүүчү, таалим-тарбия берүүчү, курч сөздүү, көлөмү чакан көркөм чыгармалар. Адабият, искусство жалпысынан таалим-тарбия берет, чыгармада ошол насаат, тарбияга үйрөтүү түздөн-түз көрүнөт, ачык берилет.

- дидактикалык чыгармалар
- лирикалык чыгармалар
- эпикалык чыгармалар
- туура жообу жок

224. Төмөндөгү ыр саптары кимге таандык жана кандай аталат?

Чыныга куйган бал болсон, Чымындай ага малынсам, Чыгалбай жатып ошондо, Чын өзүнө багынсам, Чыгарып койсоң боор ооруп, Чырагың болуп жагылсам. Алты оролуп мойнуңа Акмаржаң болуп тагылсам

- Т.Сатылганов “Алымкан”
- Б.Алыкулов “Мырзайым”
- Жеңижок “Көксулуу”
- Б.Алыкулов “Мөлмөлүм”

225. Култегин кайсы кагандыкты башкарган, ага арналган таш-жазма эстеликти кайсы тунгуч тарыхчы жаздырган.

- түрк каганы, Йолыгтегин.
- кыргыз каганы, Билгетегин
- монгол каганы, белгисиз
- түрк каганы, белгисиз.

226. Барсбек ким жана ага арналган жазуу эстелигинде кандай маалыматтар бар, канчанчы кылымга таандык.

- Түрк каганы, 6-7-к
- кыргыз каганы, 6-7-к.
- монгол каганы 6-8 кк
- кыргыз каганы 10-11-кк.

227. Рун жазмасы деген эмнени түшүндүрөт жана кайсы элге тиешелүү болгон.

- сырдуу, табышмактуу дегенди түшүндүрөт, түрк элине
- сырдуу, табышмактуу дегенди түшүндүрөт, монгол элине
- жазма дегенди түшүндүрөт, түрк-монгол элине
- табышмактуу дегенди түшүндүрөт, кыргыз элине

228. Орхон-Энесай жазма эстеликтери кайсы өрөөндөрдөн табылган.

- Кыргызстандын Кочкор, Араван, Жети-Өгүз райондорунан
- Хакасиядан, Монголиядан, Кореядан
- Кытайдан, Казакстандан, Орхон дарыясынын бойлорунан
- Тывадан, Тоолуу Алтайдан, Якутиянын түндүгүнөн жана Кыргызстандын Талас өрөөнүнөн табылган.

229. Санжыра - Көп чекиттин ордуна тиешелүү жоопту кой.

- уламыштык, мифтик багыты күчтүү чыгарма
- уруу, уруктардын, элдин келип чыгышы, таралышы, бөлүнүшү, тарыхы жөнүндө маалымат берген оозеки чыгармачылыктын бир түрү
- Урпактардын аталышы
- адамдын күч жана акыл эмгегинин натыйжасы

230. Арстанбектин залкар күүлөрүн белгиле

- "Кербез", "Кет букасы", "Ат чубатар ботою"
- "Арстанбектин арман күүсү", "Кербез"
- "Маш ботой", "Чоң кербез"
- Арстанбек күү черткен эмес

231. Чоң жыйындарда айтышка түшпөй, комуз чертпей, кеп-кеңештерин маселдетип, жорго, накыл сөз түрүндө куюлуштуруп обонсуз айткан, ойчул, нускоочу акын - ...

- Арстанбек Буйлаш уулу
- Калыгул Бай уулу
- Жеңижок
- Саякбай

232. Ыр саптары кимге таандык жана анын махабат темасындагы чыгармаларынын катарын белгиле.

“Атакем мени сүйүп, балам деди, Ач калдык, сени малай салам деди. Ошентип Назарбайга болдум малай, Малайлык туткунунда жүрдүм далай.”

- Б.Алыкулов, "Мөлмөлүм", "Мырзайым", "Буракжан", "Гөзал кыз",
- Т.Сатылганов, "Кара көз", "Ак дилбар", "Дилбарым", "Өзгөчөм",
- Жеңижок, "Алтын", "Ак жылдыз" "Лөлүкан"
- Ниязаалы комузчу, "Ак дилбар", "Дилбарым", "Алтын", "Ак жылдыз"

233. Т.Касымбековдун кайсы чыгармасында улуу акын Т.Сатылганов тууралуу кенен берилген.

- Майдан
- Тоо арасында
- Сынган кылыч
- Келкел

234. Залкар төкмө акын Жеңижоктун чыгармачылыгынын негизин ... түзөт.

- обончулук
- айтыш жанры
- санат-насыят
- жорго, накыл сөз түрүндө

235. Өмүрүнүн 60 жылын “Манаска” арнаган, “XX кылымдын Гомери” аталган, “Манас” эпосунун 500553 сабын жатка айткан, Кыргыз ССРинин артисти (1939) ...

- Нооруз манасчы
- Сагымбай манасчы,
- Тоголок Молдо
- Саякбай манасчы

236. Уламышка айланган кыргыз акындарынын катарын белгиле.

- Нооруз, Сагымбай, Саякбай
- Т.Сатылганов, Б.Алыкулов, З.Үсөнбаев
- Жайсаң Ырчы, Ыраамдын Ырчы уулу, Токтогул ырчы
- Ж.Баласагын, М.Кашкари

237. Манас баатырды өз көзү менен көрүп, жадагалса казаттарында бирге жүрүп, эрдиктерин даңазалап, боз үйдү жарым күн айткан манасчынын ысмын ата.

- Жайсаң
- Сагымбай
- Токтогул
- Нооруз

238. Жаңылмачтын адам турмушундагы маанисин белгиле.

- улуттук оюн-зооктордо гана колдонулган.
- Ак чөлмөк менен кошо колдонулган.
- жаш балдардын тыбыштарды туура айтуусуна көнүктүргөн.
- мааниси деле жок.

239. “Олжобай менен Кишимжан”, “Мендирман”, “Кедейкан”, “Саринжи-Бөкөй” эпостору мазмуну жана окуялардын мүнөзү жагынан кайсы топко кирет.

- баатырдык эпос

- турмуш-тиричиликтик эпос
- эпикалык
- улуу эпосторго

240. Баатырдык эпостордун сюжеттик өзөгүн түзүүчү традициялык мотивдер кайсылар.

- Элдин ички душмандарына жана сырткы басып алуучуларына каршы салгылашкан күрөшү.
- үй-бүлөлүк турмушту сүрөттөө
- элдин жашоо-тиричилиги, жашаган тарыхын баяндоо
- Сүйүүнү даңазалоо

241. Баатырдык мазмундагы эпостордун катарын белгиле

- “Манас” трилогиясы, “Саринжи-Бөкөй”, “Курманбек”
- “Жоодар Бешим”, “Кедейкан”, “Курманбек”
- “Кожожаш”, “Эр Төштүк”, “Олжобай менен Кишимжан”
- “Эр Табылды”, “Манас”, “Жаңыл Мырза”

242. Кыргыздын элдик оозеки чыгармачылыгын жыйнаган окумуштуулардын катарын көрсөт.

- Б. В. Смирнов менен А. Т. Белинский
- В. Радлов, Ч. Валиханов, Г. Алмаши
- И. Арабаев, Х. Карасаев, Ж. Чыманов
- Окуучулар, студенттер, практиканттар

243. Фольклор жыйноо боюнча алгачкы тажрыйбаларды кайсы эмгектен байкоого болот.

- алгачкы тажрыйбалар XI кылымдагы Махмуд Кашгаринин «Девону лугот ит түрк» деген чыгармасынан көрүнөт.
- Ы. Абдырахманов, А. В. Затаевичтердин эмгектеринен
- И. Арабаев, Х. Карасаевдердин эмгектеринен
- А.Т. Белинский жана В. Смирновдун эмгектеринен.

244. “Кожожаш” эпосу жанрдык жактан кандай эпостун түрүнө кирет?

- баатырдык эпос
- турмуш-тиричиликтик эпос
- лиро-эпикалык
- архаикалык

245. Төмөнкү эпостордун ичинен кайсынысы турмуштук эпосторго кирет?

- “Манас” трилогиясы, “Жаныш, Байыш”, “Курманбек”,
- “Жоодар Бешим”, “Кедейкан”, “Курманбек”
- “Кожожаш”, “Саринжи-Бөкөй”, “Олжобай менен Кишимжан”
- “Эр Төштүк”, “Эр Табылды”, “Эр Солтоной”, “Жаңыл Мырза”

246. «Ак көйнөк», «Келинжан», «Ак селки», «Ак чабак», «Ашык жар», «Перизат», «Ак тамак», «Асыл жар», «Өзгөчөм» ырлары элдик оозеки чыгармачылыктын кайсы тобуна кирет.

- той ырларына
- сүйүү ырларына
- Барпынын ырлары
- залкар куулөргө

247. Үйлөнүү салт ырларына тиешелүү ырлардын катарын белгиле.

- «Ак көйнөк», «Келинжан», «Ак селки»
- «Ак чабак», «Ашык жар», «Перизат».
- «Ак тамак», «Асыл жар», «Өзгөчөм»
- “Той баштар” ыры, “Жар көрүшүү”

248. Миф менен легенданын айырмачылык-өзгөчөлүктөрүн белгиле.

- Миф менен легенда аралашып бири-бирине сиңишип кеткендиктен айырмасы жок.
- Миф кандайдыр бир абстракттуу түшүнүктөрдү гана, ал эми легенда каармандарды гана өз кучагына алат.
- фантазиянын орун алышы аны мифке жакындаштырып турса, легенданын кандайдыр бир негизге, же фактыга таянып айтылышы, көбүнчө реалдуу, турмушта болгон окуяларды камтып, ошонун негизинде келип чыгышы, аны мифтен айырмалаган өзгөчөлүгүн түзөт.
- экөөнүн жанрдык спецификасын ажыратуу, чек коюу кыйынчылыкка турат. Ошондуктан айырмачылык-өзгөчөлүктөрү жокко эсе.

249. «Оп, майда» ырын кимдер кандай максатта ырдаган?

- дыйкандар эмгек процессин жеңилдетүү жана ал эмгектин ээсине кайрылуу менен түшүмүн арттыруу максатында.
- малчылар төлүн көбөйтүү үчүн колдонушкан.
- усталар эмгек процессин жеңилдетүү максатында.
- мергенчилер айбанат-куштарды чакыруу максатында.

250. Жогорудагы ыр саптары кайсы чарбачылыкка тиешелүүлүгүн белгиле.

“Укуругум долоно, Ууру, бөрү жолобо. Камчымдын сабы долоно, Каапыр ууру жолобо”

- дыйканчылык.
- мергенчилик.
- устачылык
- мал чарбачылык

251. Эмгек ырларынын пайда болушу, эң алгачкы формасы жана аны колдонуунун максаты тууралуу пикиринди билдир.

- мал чарбачылыгында алгач пайда болгон.
- айбанат-куштарды чакыруу максатында алгач мергенчиликте пайда болгон.
- алгачкы формасы белгисиз, ар түрдүү эмгектин үндөрүн тууроо аркылуу келип чыкпастан, ошол эмгек процессин жеңилдетүү максатында жана ал эмгектин ээсине кайрылуу менен түшүмүн арттыруу же төлүн көбөйтүү үчүн колдонушкан
- Үндүн ыргагы эмгектин жүрүшүндөгү ритмдик кыймылдарга гана айкалышкан.